ΣΠΟΥΔΗ
ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ

e-spoudi

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ

ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΣΤΑ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΑΠΟ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

ΤΑΞΗ: Γ΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 25/1/2025

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἆρ᾽ οὖν ἂν ***ἐξαρκέσειεν*** *ἡμῖν, εἰ τήν τε πόλιν ἀσφαλῶς οἰκοῖμεν καὶ τὰ περὶ τὸν βίον* ***εὐπορώτεροι*** *γιγνοίμεθα καὶ τά τε πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς ὁμονοοῖμεν καὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν εὐδοκιμοῖμεν; Ἐγὼ μὲν γὰρ ἡγοῦμαι* ***τούτων ὑπαρξάντων*** *τελέως τὴν πόλιν εὐδαιμονήσειν. Ὁ μὲν τοίνυν πόλεμος ἁπάντων ἡμᾶς τῶν εἰρημένων ἀπεστέρηκεν· καὶ γὰρ πενεστέρους ἐποίησεν καὶ πολλοὺς κινδύνους ὑπομένειν ἠνάγκασεν καὶ πρὸς τοὺς Ἕλληνας διαβέβληκεν καὶ πάντας τρόπους τεταλαιπώρηκεν ἡμᾶς. Ἢν δὲ* ***τὴν εἰρήνην*** *ποιησώμεθα, [...] μετὰ πολλῆς μὲν ἀσφαλείας* ***τὴν πόλιν*** *οἰκήσομεν, ἀπαλλαγέντες πολέμων καὶ κινδύνων καὶ ταραχῆς, [...] καθ᾽ ἑκάστην δὲ τὴν ἡμέραν πρὸς εὐπορίαν ἐπιδώσομεν, [...] ἁδεῶς γεωργοῦντες καὶ* ***τὴν θάλατταν*** *πλέοντες καὶ ταῖς ἄλλαις ἐργασίαις ἐπιχειροῦντες αἳ νῦν διὰ τὸν πόλεμον ἐκλελοίπασιν. Ὀψόμεθα δὲ τὴν πόλιν διπλασίας μὲν ἢ νῦν τὰς προσόδους λαμβάνουσαν, μεστὴν δὲ γιγνομένην ἐμπόρων καὶ ξένων καὶ μετοίκων, ὧν νῦν* ***ἐρήμη*** *καθέστηκεν. Τὸ δὲ μέγιστον· συμμάχους ἕξομεν ἅπαντας ἀνθρώπους, οὐ βεβιασμένους, ἀλλὰ* ***πεπεισμένους****.*

Ἰσοκράτης, ***Περὶ εἰρήνης*** **19-21**

ΣΠΟΥΔΗ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

α. Στο κείμενο κυριαρχεί μία αντίθεση. Αφού την καταγράψετε, να την αναλύσετε κάνοντας αναφορές σε συγκεκριμένα χωρία του κειμένου.

10 μονάδες

β. Να αποδώσετε στη νέα ελληνική το απόσπασμα: *Ἦν δὲ τὴν εἰρήνην ποιησώμεθα … διὰ τὸν πόλεμον ἐκλελοίπασιν* (7η-11η σειρά).

10 μονάδες

2η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

α. Να γράψετε τη λέξη Σωστό για τις σωστές και τη λέξη Λάθος για τις λανθασμένες προτάσεις:

1. Η λέξη του κειμένου *ἐμπόρων* είναι ομόρριζη με τη λέξη *άπορος* της νέας ελληνικής.
2. Οι λέξεις του κειμένου *γιγνοίμεθα* και *γιγνομένην* είναι ομόρριζες.
3. Στο κείμενο το απαρέμφατο *ὑπομένειν* είναι σύνθετο από τις λέξεις *ἀπό* + *μένω*.
4. Η λέξη *ἐκλελοίπασιν* είναι απλή και όχι σύνθετη.
5. Στο κείμενο οι λέξεις *εὐπορώτεροι* και *πενεστέρους* είναι σημασιολογικά αντίθετες.
6. Η λέξη *ἀδεῶς* που βρίσκεται στο κείμενο σημαίνει *με φόβο*.
7. Η μετοχή *πεπεισμένους* του κειμένου προέρχεται από το ρήμα *πείθομαι*.
8. Ο τύπος της νέας ελληνικής *φοροαπαλλαγή* είναι ομόρριζος με τη λέξη *ἀπαλλαγέντες* του κειμένου.
9. Οι τύποι του κειμένου *ποιησώμεθα* και *ἐποίησεν* είναι ομόρριζοι.

ΣΠΟΥΔΗ

10. Οι λέξεις *βεβιασμένους* και *πεπεισμένους* είναι σημασιολογικά συνώνυμες.

10 μονάδες

β. Να συμπληρώσετε τον βαθμό των επιθέτων και των επιρρημάτων στην πτώση που ζητείται:

1. εὐδαιμονεστάτους (ονομαστική ενικού αρσενικού στον θετικό βαθμό):
2. μεγίστων (ονομαστική ενικού θηλυκού στον συγκριτικό βαθμό):
3. καλλίστων (ονομαστική ενικού ουδετέρου στον συγκριτικό βαθμό):
4. δίκαιος (γενική ενικού αρσενικού στον υπερθετικό βαθμό):
5. τολμηρός (ονομαστική ενικού θηλυκού στον υπερθετικό βαθμό):
6. νέος (κλητική ενικού αρσενικού στον υπερθετικό βαθμό):
7. τερπνός (ονομαστική ενικού ουδετέρου στον συγκριτικό βαθμό):
8. σαφής (επίρρημα υπερθετικού βαθμού):
9. μάλα (το επίρρημα στον συγκριτικό βαθμό):
10. ἀγαθός (επίρρημα θετικού βαθμού):

10 μονάδες

γ. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τους παρακάτω τύπους που βρίσκονται στο κείμενο με έντονα γράμματα:

1. *ἐξαρκέσειεν*
2. *εὐπορώτεροι*
3. *ἐγώ*
4. *τούτων*
5. *ὑπαρξάντων*
6. *τήν εἰρήνην*
7. *τήν πόλιν*
8. *τήν θάλατταν*
9. *ἐρήμη*
10. *πεπεισμένους*

10 μονάδες

ΛΥΣΗ

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΑΠΟ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ποιος είναι ο τόπος, ποιοι τον κατοικούνε;
Δεν ξέρω· με τα ρούχα μου κουρέλια
ντρεπόμουν να ρωτήσω τους ανθρώπους.
Ο ευτυχισμένος, όταν κακοπάθει,
νιώθει πικρότερη τη δυστυχία
παρ' όσο αυτός που από παλιά την ξέρει.
Τώρα με τυραννά σκληρά η ανάγκη
ψωμί δεν έχω ή ρούχο, καθώς δείχνουν
τ' απομεινάρια από το καραβίσιο
πανί που' μαι ζωσμένος τους χιτώνες,
τα λαμπρά πέπλα η θάλασσα κατάπιε.
Στα βάθη μιας σπηλιάς κρατάω κρυμμένη
τη γυναίκα μου, αιτία στις συμφορές μου,
κι όσοι απομείναν απ' τους σύντροφούς μου,
τους έβαλα να τη φυλάγουν. Μόνος
γυρίζω ψάχνοντας για κείνους νά 'βρω
κάτι να τους χορτάσω.Μόλις είδα
το σπίτι αυτό με τους θριγκούς τριγύρω
και τον ωραίο πυλώνα –αρχοντικό 'ναι–
ζύγωσα κάτι ελπίζω για τους ναύτες
να οικονομήσω απ' τους φτωχούς δεν έχεις,
ακόμη κι αν το θέλουνε, βοήθεια.
Έε· δε θα 'ρθεί ένας θυρωρός στην πόρτα
να πει στο νοικοκύρη τα δεινά μου;

ΓΕΡ. Ποιος είναι κει όξω; Φύγε, γιατί στέκεις
στη θύρα; Θα ενοχλήσεις τους αφέντες.
Θα σε σκοτώσουν, Έλληνας αν είσαι.
Κανέναν δεν αφήνουν εδώ νά 'ρθει.

ΜΕΝ. Σωστά μιλάς, γριούλα, να, σ' ακούω
όμως κι εσύ μαλάκωσε λιγάκι.

ΓΕΡ. Φεύγα· δουλειά μου να εμποδίζω, ξένε,
τους Έλληνες το σπίτι όταν ζυγώνουν.

ΜΕΝ. Μη σπρώχνεις ντε, το χέρι μη μου σφίγγεις.

ΣΠΟΥΔΗ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

α. Σύμφωνα με το παραπάνω απόσπασμα, να αναφέρετε σε ποιον χώρο βρισκόμαστε, ποιοι παίρνουν τον λόγο και ποιο είναι το πρόβλημα που απασχολεί τα πρόσωπα.

10 μονάδες

β. Ποιος πόλεμος συνεχίζεται στα χρόνια που γράφει ο Ευριπίδης την *Ελένη*; Κατά πόσο τον έχει επηρεάσει και πώς φαίνεται αυτό μέσα από το θέμα που πραγματεύεται το έργο;

10 μονάδες

2η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

α. Να χωρίσετε το απόσπασμα σε δύο ενότητες και να γράψετε έναν πλαγιότιτλο για την καθεμιά.

7 μονάδες

β. Το απόσπασμα στηρίζεται σε δύο βασικούς αφηγηματικούς τρόπους. Αφού τους εντοπίσετε και τους καταγράψετε, παραθέτοντας τους στίχους που καταλαμβάνει ο καθένας, να εξηγήσετε τι παραπάνω προσφέρει στο κείμενο η εναλλαγή αυτή.

7 μονάδες

ΣΠΟΥΔΗ

3^{Η} ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

α. Πώς παρουσιάζονται τα δύο πρόσωπα που πρωταγωνιστούν στους στίχους που σας δίνονται μέσα από τις ιδέες και τα λόγια τους; Θεωρείτε πως βρισκόμαστε στα πλαίσια του θεσμού της φιλοξενίας έτσι όπως τον τιμούσαν οι αρχαίοι Έλληνες; Να στηρίξετε την απάντησή σας σε στοιχεία του κειμένου.

8 μονάδες

β. Να σημειώσετε ένα πολιτιστικό και δύο ιδεολογικά στοιχεία (διάνοια) που συναντούμε στο απόσπασμα, συμπεριλαμβάνοντας στην απάντησή σας και τις αντίστοιχες παραπομπές σε αυτό.

8 μονάδες

Κ Α Θ Ε Ε Π Ι Τ Υ Χ Ι Α ! ! !

ΣΠΟΥΔΗ